

בבית המשפט העליון

רע"א 6739/20

לפני: כבוד השופטת יי וילנר

המבקש: מיכה לוי

נגד

המשיב: 1. יצחק לוי

המשיבות הפורמליות: 2. חברת מלונות שלום בע"מ
3. חברת אולמי נוף ירושלים בע"מ
4. חברת ש.ר.י. ניהול בע"מ
5. חברת אולמי בית וגן בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 2.8.2020 בת"א 34835-01-16 ובתנ"ג 18329-06-14, שניתנה על-ידי כב' השופטת ת' בזק רפפורט

בשם המבקש: עו"ד גיורא ארדינסט; עו"ד תומר ויסמן; עו"ד ניר פרידמן; עו"ד דר רג'ואן

בשם המשיב: עו"ד א. קלגסבלד; עו"ד זמיר בן בשט; עו"ד דין סוסנוב

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ת' בזק רפפורט) בת"א 34835-01-16 ובתנ"ג 18329-06-14 מיום 2.8.2020, שבה נקבע כי במסגרת ההיפרדות בין המבקש והמשיב, המחזיקים במשותף בארבע חברות (המשיבות הפורמליות 1-4, להלן: החברות), לא תהיה עדיפות למי מהם ברכישת חלקו של רעהו.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש והמשיב הם שני אחים, שירשו מאביהם את החברות. לכל אחד מהם 50% מהמניות הרגילות של החברות, והמבקש מחזיק אף במניות הנהלה. בין שני האחים

התגלע סכסוך בשנת 2013, בעקבותיו פתח המשיב בהליכים משפטיים נגד המבקש בבית המשפט המחוזי. לאחר התדיינות ארוכת שנים ניתן פסק דין ביום 29.7.2019 (להלן: פסק הדין), שבו נקבע, בין היתר, כי יינקט הליך היפרדות בין הצדדים, ובמסגרתו יימכרו החברות או נכסיהן בהתמחרות פתוחה לכל המרבה במחיר, מבלי שתוקנה זכות סירוב ראשונה למי מהצדדים.

3. הן המבקש והן המשיב ערערו על פסק הדין לבית משפט זה (ע"א 7053/19 וע"א 7109/19), ובדיון שהתקיים ביום 24.2.2020, נדחה בהסכמת הצדדים ערעורו של המשיב והתקבל ערעורו של המבקש במובן זה שבוטל מנגנון ההתמחרות הפתוחה, ונקבע כי הדיון בסוגיית מנגנון ההיפרדות שיינקט תחתיו יוחזר לבית המשפט המחוזי (להלן: פסק הדין בערעור).

4. ביום 4.3.2020 הורה בית המשפט המחוזי לצדדים להגיש את עמדתם בנוגע למתווה ההיפרדות הראוי. המשיב טען כי יש לערוך התמחרות סגורה או להפעיל את מנגנון Buy Me Buy You ("קנה אותי או שאקנה אותך") כך שהוא יהיה הניצע. לעומת זאת, המבקש טען כי יש לאפשר לו לרכוש את מניות המשיב תמורת מחיר שייקבע על-ידי מעריך שווי בלתי תלוי. בית המשפט המחוזי קבע כי יש להכריע תחילה בשאלה אם לאחד מהצדדים קיימת עדיפות ברכישת חלקו של האחר בחברות, ורק לאחר מכן לקבוע מהו מנגנון ההיפרדות הספציפי שייבחר מבין המנגנונים האפשריים. לשם כך הורה בית המשפט לצדדים להגיש את טיעוניהם בכתב בהתייחס לשאלה אם למי מהם יש עדיפות על פני רעהו ברכישת חלקו של האחר בחברות, ואף קיים דיון בנושא ביום 23.6.2020.

5. בהתאם לכך, הגישו הצדדים את טענותיהם. המשיב טען כי אין למי מהצדדים עדיפות על פני האחר ברכישת חלקו בחברות, מאחר שלשניהם יש זיקה שווה אליהן, ומכיוון ששניהם מחזיקים בנתח שווה ממניותיהן. ואולם, נטען, אם בכל זאת קיימת עדיפות למי מהצדדים, הרי שהיא נתונה לו, משום שההיפרדות נקבעה כסעד להסרת הקיפוח שננקט נגדו, ומשכך עליה להיטיב עמו. מנגד, טען המבקש כי הוא בעל זיקה יתירה לחברות, בין היתר משום ששימש מנהלן הכללי במשך עשרות שנים, בעוד זיקתו של המשיב לחברות חלשה, וכי טענתו לקיפוח נדחתה בפסק הדין בערעור.

החלטתו של בית המשפט המחוזי

6. בית המשפט המחוזי הצביע על כך שקיים מגוון אפשרויות להיפרדות בין בעלי מניות בעקבות אובדן אמון ביניהם, בין אם על רקע קיפוח ובין אם בהיעדרו, וחילק

לשלוש קבוצות את השיקולים הרלוונטיים לענייננו באשר להכרעה בנוגע למנגנון ההיפרדות המתאים: שיקולים הנוגעים לזיקת הצדדים לחברות; שיקולים הנוגעים להחזקות של כל צד בחברות; ושיקולים של צדק, תום לב וניקיון כפיים.

7. לעניין החזקות, נקבע כי מניות ההנהלה של המבקש אינן מעניקות לו עדיפות, ולפיכך, ומאחר שכל אחד מהצדדים מחזיק ב-50% מהמניות הרגילות של החברות, יש להתייחס למערכת היחסים בין הצדדים כאל שותפות או מעין שותפות. כמו כן, קבע בית המשפט המחוזי, כי לשני הצדדים קיימת זיקה אישית-רגשית לחברות, אך למבקש יש זיקה מיוחדת אליהן, מתוקף היותו מנהלן הכללי זה שנים ארוכות. ואולם, נקבע, תוך התייחסות לממצאים עובדתיים חלוטים בפסק הדין, כי אין די בכך כדי לחייב את המשיב למכור את מניותיו למבקש על בסיס הערכת שווי, וזאת משיקולי צדק, תום לב וניקיון כפיים. בתוך כך, צוין כי פסק הדין בערעור ניתן בהתבסס על הממצאים העובדתיים בפסק הדין, ולא ביטל אותם, ובמסגרתם נקבע כי הצורך בהיפרדות נולד על רקע התנהלותו הפסולה של המבקש. בנסיבות אלו, קבע בית המשפט המחוזי, רכישת מניות המשיב בידי המבקש, למרות התנגדות המשיב המעונוין בקבלת הזדמנות שווה לרכישת מניות המבקש, אינה ראויה.

8. בשל כל האמור, קבע בית המשפט המחוזי כי יש לערוך את ההיפרדות באמצעות התמחרות פנימית בין הצדדים, מבלי להקנות עדיפות למבקש, וכי הצדדים יטענו לעניין מנגנון ההיפרדות המסוים שיינקט. לבסוף, הורה בית המשפט המחוזי על מינוי מעריך שווי לצורך הערכת שווי המניות.

על החלטה זו של בית המשפט המחוזי נסבה הבקשה שלפניי.

הבקשה דנן

9. בבקשתו טוען המבקש, בתמצית, כי שגה בית המשפט המחוזי בקבעו כי יש לראות את החזקות הצדדים בחברות כשוות, וזאת נוכח מניות ההנהלה שברשותו. כן נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי יש לדחות את הצעתו לרכוש את מניות המשיב לפי הערכת שווי, זאת משיקולי צדק, וחרף זיקתו המיוחדת לחברות. המבקש אף עומד על טענתו כי בית משפט זה שלל את טענות המשיב לעניין קיפוח ומדגיש כי במסגרת פסק הדין בערעור בוטלו כלל הסעדים האופרטיביים שנקבעו בפסק הדין. המבקש מוסיף כי בין אם הקביעה לעניין הקיפוח נותרה בעינה ובין אם בוטלה, הפסיקה תומכת בכך שהוא ירכוש את מניות המשיב. עוד טוען המבקש כי יש להכריע בבקשתו

בשלב זה, לפני מתן פסק הדין המשלים, על מנת לייעל את בירור אופן ההיפרדות הראוי בין הצדדים ולמנוע קבלת החלטות שגויות על בסיס ההחלטה מושא הבקשה לרשות ערעור.

10. המשיב סומך ידיו על החלטתו של בית המשפט המחוזי, וטוען, בעיקרו של דבר, כי הקביעה בדבר קיומו של קיפוח נותרה בעינה, ואף צוין בפסק הדין בערעור כי הוא ניתן "על סמך הממצאים העובדתיים בפסק דינו של בית המשפט המחוזי". בהקשר זה נטען כי מהפסיקה עולה כי אין לכפות על הצד המקופח למכור את חלקו בחברה בניגוד לרצונו, וכי אף אם ההיפרדות ננקטת אך בגין אובדן אמון בין הצדדים יש לערוך התמחרות. בנוסף לכך, לטענת המשיב, אין להכריע בסוגיית העדיפות ברכישת המניות במסגרת בקשת רשות הערעור, אלא להמתין לפסק הדין המשלים של בית המשפט המחוזי, הצפוי להינתן בקרוב, ואשר עליו תהיה למבקש זכות ערעור.

דיון והכרעה

11. לאחר העיון בבקשה ובתשובה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, כמפורט להלן.

12. בסעיף 41(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 נקבע כי בית המשפט ייעתר לבקשת רשות ערעור על החלטת ביניים "אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על ההחלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה". בהתאם לכך, בפסיקה נקבע כי ערכאת הערעור תמעט להתערב בהחלטות ביניים של הערכאה הדיונית, וכי אפשר יהיה להשיג על החלטות אלה בתום הדיון בתובענה כולה, במסגרת הערעור על פסק הדין הסופי. זאת, לשם קידום יעילותו של ההליך השיפוטי ולשם מניעת ניצולם של הליכים משפטיים בחוסר תום לב (ראו: רע"א 2856/12 כהן נ' מע"צ – החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ, פסקה 10 (20.5.2012) (להלן: עניין כהן); רע"א 2552/16 זינגר נ' חברת יהב חמיאס טכנולוגיות (1990) בע"מ, פסקה 34 (10.5.2016); רע"א 2732/20 פרוש נ' פרוש, פסקה 14 (30.11.2020) (להלן: עניין פרוש)). בהקשר זה אף הודגש כי בדרך כלל עם מתן פסק הדין הסופי תוצב לפני ערכאת הערעור התמונה השלמה, ואפשר יהיה לבחון את החלטות הביניים שהתקבלו לאורך ההליך באופן מיטבי, בהתחשב במכלול החומר, הקביעות השונות ותוצאתו המעשית של ההליך (ראו: רע"א 5834/03

אריה חברה לביטוח בע"מ נ' חאדר, פ"ד נח(1) 863, 854 (2003); עניין כהן, בפסקה 10; עניין פרוש, שם)).

13. יישום כללים אלו על ענייננו מוליך למסקנה כי אין להיעתר לבקשת המבקש לערער על החלטתו של בית המשפט המחוזי, מאחר שלא עלה בידו להוכיח כי במקרה הנדון קיימת הצדקה לחרוג מהכללים האמורים.

14. ההליכים המשפטיים שבין הצדדים החלו לפני למעלה משש שנים, שבהן ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי ופסק דין בערעור שהוגש לבית משפט זה. העניין הושב לבית המשפט המחוזי לשם קבלת החלטה חדשה בדבר מנגנון ההיפרדות שיינקט, ונראה כי בשלב זה ההליך המתנהל בבית המשפט המחוזי מצוי כמעט בישורת האחרונה, שכן לאחר קבלת חוות הדעת מטעם מעריך השווי, אפשר יהיה להכריע בשאלת מנגנון ההיפרדות הספציפי שיינקט. בנסיבות אלה, נראה כי יהיה זה יעיל יותר עבור הצדדים והחברות לחתור לסיום ההליכים המשפטיים ללא עיכובים נוספים.

15. עוד אעיר כי לא שוכנעתי שייגרם למבקש נזק משמעותי אם השגותיו תדחנה לסוף ההליך, ואף לא מן הנמנע כי תוצאתו הסופית של ההליך תייתר בסופו של דבר את השגותיו בנדון. לצד זאת אציין כי מובן מאליו שאם יתברר בסופו של דבר כי אכן התקיימו הליכים מיותרים, ניתן יהיה להביא זאת בגדר השיקולים בעת פסיקת הוצאות (ראו: רע"א 1481/13 גבעון נ' לוי, פסקה 6 (3.4.2013); עניין פרוש, פסקה 19).

16. סוף דבר: בקשת רשות הערעור נדחית.

נוכח התוצאה שאליה הגעתי, התייתר הצורך להכריע בבקשת המבקש מיום 17.12.2020.

המבקש יישא בהוצאות המשיב בסך של 2,000 ש"ח.

ניתנה היום, ח' בטבת התשפ"א (23.12.2020).

ש ו פ ט ת